

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoCsp/57/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3118205572
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 09. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Svitana, PhD
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3118205572.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Radoslava Svitana, PhD., a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Viery Škultétyovej v spore žalobcu W. I., Y. G. XX XXX XXX, so sídlom Q. XXX/A, XXX XX W., zastúpeného U.. D. U., advokátkou so sídlom v N., U. M. XXXX/X, G. XX XXX XXX, proti žalovanému G. X., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. XXXX/XX, S., zastúpenému U.. F. Q., advokátom so sídlom v N., F. P. XXXX/X, G. XX XXX XXX, o zaplatenie 5 000,- eur s príslušenstvom na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 14Csp/96/2018-80 zo dňa 21. júna 2021 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výrokoch I. a III. m e n í tak, že žalobu z a m i e t a .

Žalovaný m á proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu.

o d ô v o d n e n i e :

1.1 Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom vo výroku I. uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 10 270,50 eur spolu s 5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 5 000 eur od 01.04.2018 do zaplatenia, všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Vo výroku II. žalobu v zostávajúcej časti zamietol a vo výroku III. priznal žalobcovi proti žalovanému právo na náhradu trov konania vo výške 66 % s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté vyšším súdnym úradníkom po právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie zdôvodnil tým, že žalovaný a právny predchodca žalobcu F. W., uzavreli dňa 21.1.2014 zmluvu o úvere. Právny predchodca žalobcu sa ňou zaviazal poskytnúť žalovanému spotrebný bezúčelový úver vo výške 5 000 eur s úrokovou sadzbou 18,90 % ročne, ktorý mal žalovaný splácať v 108 mesačných splátkach po 102 eur vždy k 25. dňu v mesiaci počnúc dňom 25.2.2015. Dňa 2.7.2015 banka oznámila žalovanému, že ku dňu 1.7.2015 je jej pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti vo výške 376,17 eur, ktorá pozostáva z omeškanej splátky 340,02 eur, poplatkov 26,15 eur a poistného 10 eur a žiadala, aby v lehote 15 dní od doručenia výzvy žalovaný dlh uhradil. Zároveň ho upozornila, že ak dlh v lehote neuhradí, je oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Pohľadávka uhradená nebola, preto banka dňa 20.7.2015 listom vyhlásila ku dňu 20.7.2015 mimoriadnu splatnosť úveru a vyzvala žalovaného na úhradu dlhu vo výške 5 364,22 eur v lehote 10 dní. Dňa 25.10.2018 F. W.. svoju pohľadávku zo zmluvy o úvere postúpila na žalobcu.

1.2 Právne súd prvej inštancie posúdil vec podľa ustanovení § 524, § 525 ods. 2, § 52 ods. 1 - 4, § 53 ods. 1, ods. 4 písm. b), § 53 ods. 5, ods. 9, § 565, § 100 ods. 1, § 101, § 102, § 103, § 517 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 89 ods. 1, § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, § 9 ods. 2, ods. 9 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Dospel k záveru, že žalobca má aktívnu vecnú legitimáciu v spore na základe toho, že banka vyzvala žalovaného na splatenie dlžnej časti úveru, následne vyhlásila ku dňu 20.7.2015 mimoriadnu splatnosť úveru a opätovne ho vyzvala na úhradu celkového dlhu a až 25.10.2018, kedy bol žalovaný stále v omeškaní, postúpila zosplatnený dlh na žalobcu. K námietke premlčania, ktorú vzniesol žalovaný, súd prvej inštancie uviedol,

že pokiaľ ide o spotrebiteľské zmluvy je potrebné zohľadniť osobitnú úpravu, ktorá vyplýva z § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, keď možnosť veriteľa žiadať o zaplatenie celej zostávajúcej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky je viazaná nielen na samotné omeškanie s úhradou splátky, ale aj na uplynutie 3 mesiacov omeškania s úhradou tejto splátky. Z toho plynie, že v prvý deň omeškania s úhradou splátky nie je veriteľ oprávnený pristúpiť k zosplateniu dlhu, pričom právny predchodca žalobcu mal zmluvne dojednané zosplatenie dlhu až v prípade omeškania po dobu viac ako 3 mesiace. Preto až so zohľadnením uvedenej zmluvnej doby je možné uvažovať o práve veriteľa domáhať sa svojho práva na súde tak, ako to predpokladá § 100 v spojení s § 101 Občianskeho zákonníka. Preto podľa súdu prvej inštancie premlčacia doba v prípade spotrebiteľských zmlúv u predčasne zosplateného dlhu začína plynúť až po troch mesiacoch omeškania od splatnosti splátky, teda nárok žalobcu nie je premlčaný. Ďalej súd konštatoval, že zmluva o úvere obsahuje všetky náležitosti požadované zákonom č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a plnenie, obsiahnuté v žalobnom nároku, nevychádza (až na časť o poplatkoch) z neprijateľných zmluvných podmienok. Preto súd žalobe v časti týkajúcej sa istiny a úrokov z omeškania vyhovel.

1.3 Žalobca si účtoval aj poplatky vo výške 39,65 eur. K tomu súd prvej inštancie uviedol, že spotrebiteľ za tieto poplatky nedostáva žiadne protiplnenie. Súd považoval za neprijateľné zmluvné podmienky spoplatňovanie akýchkoľvek úkonov a služieb dodávateľa, ktorými spotrebiteľovi neposkytuje skutočné protiplnenie, ale naopak tieto sú vykonávané vo vlastnom záujme dodávateľa, preto priznal len nárok na úhradu nákladov poštovného za upozornenie pred výzvou 1,15 eur a poštovného za doručenie výzvy na splatenie dlhu 3,50 eur a v ostatnom žalobu v tejto časti zamietol.

2. Proti uvedenému rozsudku, a to proti výrokom I. a III. podal včas odvolanie žalovaný a navrhol, aby odvolací súd rozsudok v napadnutom rozsahu zmenil tak, že žalobu zamietne. Odvolanie zdôvodnil tým, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. f/, h/ CSP). Žalovaný má za to, že predmetná zmluva o úvere je bezúročná a bez poplatkov, pretože obsahuje nesprávny údaj o celkovej čiastke spojenej so zaplatením úveru vo výške 10 440,83 eur, pričom súčin mesačnej splátky a počtu splátok, teda $102 \times 108 = 11\,016$. Vo vzťahu k premlčaniu žalovaný uviedol, že premlčacia doba zosplateného dlhu začala plynúť 25.5.2015 (splátka, s ktorou bol žalovaný v omeškaní viac ako tri mesiace a kvôli omeškaniu s touto splátkou bola vyhlásená mimoriadna splatnosť úveru) a uplynula 25.5.2018. Keďže žaloba bola doručená súdu až 15.6.2018, pohľadávka žalobcu je premlčaná. K tomu poukázal na rozhodnutia Krajského súdu v Žiline sp. zn. 11CoCsp/16/2021, sp. zn. 11Co/13/2019, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/44/2018, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23CoCsp/24/2020, Krajského súdu v Nitre sp. zn. 9Co/214/2019. Napokon žalovaný poukázal aj na to, že list banky označený ako „Upozornenie - Výzva na zaplatenie dlžnej časti úveru“ neobsahuje žiadny text, ktorý by dlžníka upozorňoval na možnosť postúpenia pohľadávky, táto upomienka predstavuje výzvu v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, a nie výzvu v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. Rovnako ani výzva na predčasné splatenie úveru nie je výzvou v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách a tiež neobsahuje text, ktorý by dlžníka upozorňoval na možnosť postúpenia pohľadávky. K tomu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 (publikované pod R 60/2018), ako aj na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/151/2018 a Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 1Co/301/2019.

3. Žalobca v písomnom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na to, že žalovaný v úvode podaného odvolania uviedol, že napadnutý rozsudok pokladá len za čiastočne nesprávny, čím potvrdil, že argumentácia a rozhodnutie súdu prvej inštancie nie je právne nesprávne. Podľa žalobcu uvedenú formuláciu žalovaný použil najmä z toho dôvodu, že si je vedomý, že poskytnutý úver doposiaľ nesplatil. Rozhodnutia, na ktoré odkázal žalovaný v odvolaní, nie sú právne záväzné, nakoľko sa nejedná o rozhodnutia najvyšších súdnych autorít a skutočnosti, ktoré sú namietané, sú v rozhodovacej praxi súdov nejednoznačne rozhodované. Žalobca sa stotožňuje v celom rozsahu s napadnutým rozhodnutím a považuje ho za vecne i právne správne. K celkovej čiastke úveru žalobca poukázal na to, že je nesprávne vypočítavať celkovú čiastku, ktorú má spotrebiteľ zaplatiť, súčynom počtu a výšky splátok, pretože žalovaný si zvolil základný súbor poistenia, pričom išlo o dobrovoľné poistenie vo forme doplnkovej služby, ktoré sa do celkových nákladov úveru nezapočítava. Žalobca tiež vo vyjadrení k odvolaniu zdôraznil, že spotrebiteľovi nemožno poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu. Neexistuje ani vecný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Limit

pre určenie miery ochrany spotrebiteľa je daný úrovňou spotrebiteľa, pričom ochranu spotrebiteľa nemožno ponímať ako obranu proti ľahkovážnosti a nezodpovednosti (k tomu poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 23Cdo/1201/2009 a na odlišné stanovisko sudcu P.Y. k rozhodnutiu Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 547/2012).

4. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti zmeniť podľa § 388 v spojení s § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Výrok II. rozsudku súdu prvej inštancie nebol napadnutý odvolaním, preto ho odvolací súd nepreskúmal. Vzhľadom na zmenu rozhodnutia vo veci samej (výroku I.) odvolací súd zmenil aj súvisiaci výrok o trovách konania (výrok III.).

5. K tvrdeniu žalobcu, že žalovaný potvrdil právnu argumentáciu súdu prvej inštancie tým, že uviedol, že napadnutý rozsudok pokladá len za čiastočne nesprávny, odvolací súd len v stručnosti uvádza, že rozsudok súdu prvej inštancie pozostáva z troch výrokov, pričom žalovaný v odvolaní napadol dva z nich (výroky I. a III.), teda žalovaný napadol rozsudok súdu prvej inštancie len „čiastočne“, keďže výrok II. (o zamietnutí žaloby v časti týkajúcej sa poplatkov) považoval za správny. Toto vyjadrenie žalovaného v žiadnom prípade nemožno interpretovať ako čiastočné potvrdenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie v napadnutej časti (vo výrokoch I. a III.).

6. Pokiaľ žalobca v odvolaní namietal, že výzvy banky z 2.7.2015 a z 20.7.2015 neobsahovali text, ktorý by dlžníka upozorňoval na možnosť postúpenia pohľadávky, a preto neboli výzvami v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, odvolací súd uvádza, že ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách síce vyžaduje, aby postúpenie pohľadávky predchádzala písomná výzva banky, avšak výslovne nevyžaduje, aby táto výzva obsahovala aj poučenie o možnosti postúpenia pohľadávky (na rozdiel napr. od ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ktoré výslovne vyžaduje, aby bol spotrebiteľ vo výzve na zaplatenie dlžnej splátky/splátok upozornený na uplatnenie práva na zosplatenie celej pohľadávky).

7. Odvolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav, keď konštatoval, že výzvou zo dňa 2.7.2015 banka (právny predchodca žalobcu) oznámila žalovanému, že ku dňu 1.7.2015 je jej pohľadávka vyplývajúca zo zmluvy o úvere viac ako 3 mesiace po lehote splatnosti a zároveň ho upozornila, že ak dlh v lehote 15 dní od doručenia tejto výzvy neuhradí, je oprávnená vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Pohľadávka uhradená nebola, preto banka vyhlásila ku dňu 20.7.2015 mimoriadnu splatnosť úveru. Tieto skutkové okolnosti medzi stranami sporu neboli sporné. Z citovanej výzvy banky z 2.7.2015 v spojení s listom z 20.7.2015, ktorým bolo žalovanému oznámené zosplatenie úveru, je zrejmé, že k zosplateniu úveru došlo pre nezaplatenie splátky, splatnej viac ako tri mesiace pred vyhotovením výzvy z 2.7.2015, teda pre nezaplatenie splátky splatnej dňa 25.3.2015.

8. Sporné však bolo právne posúdenie začatia plynutia premlčacej doby. Je pritom potrebné rozlišovať medzi právom zosplatiť dlh pre nezaplatenie niektorej zo splátok a nárokom na zaplatenie celého už zosplateného dlhu. Je zrejmé, že (predčasné) zosplatenie celého dlhu nie je povinnosťou, ale právom veriteľa, pričom veriteľ toto právo môže využiť (pri dodržaní trojmesačnej lehoty podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka) pri ktorejkoľvek neuhradenej splátke (nielen pri prvej), teda môže zosplatiť dlh pre neuhradenie ktorejkoľvek zo splátok, ktorých splatnosť nastala aspoň tri mesiace pred vyhlásením predčasnej splatnosti dlhu.

9. Je však tiež zrejmé, že ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka („Ak sa pre nespĺnenie niektorej zo splátok stane zročným celý dlh, začne plynúť premlčacia doba odo dňa zročnosti nespĺnenej splátky.“) neviaže začiatok premlčacej doby na dátum vyhlásenia predčasnej splatnosti celého dlhu, ale na dátum zročnosti tej nespĺnenej splátky, pre ktorej nespĺnenie sa stal celý dlh zročným. Ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého „premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz“ predstavuje všeobecné pravidlo (lex generalis), ktoré sa uplatní len vtedy, „pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak“. Vyššie citované ustanovenie § 103, ktoré sa týka osobitne dlhu, ktorého plnenie bolo dohodnuté v splátkach, však predstavuje práve takéto osobitné ustanovenie (lex specialis). V dôsledku toho nie je možné pri (predčasne) zosplatenom dlhu (ktorého plnenie bolo pôvodne dohodnuté v splátkach) viazať začatie plynutia premlčacej doby na deň,

kedy sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Toto ustanovenie naopak výslovne a jednoznačne určuje, že premlčacia doba začína plynúť odo dňa zročnosti tej nesplnenej splátky, pre nesplnenie ktorej sa stal zročným celý dlh.

10. To znamená, že v prípade spotrebiteľskej zmluvy má dodávateľ podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka povinnosť čakať s využitím práva na predčasné zosplatnenie (§ 565 Občianskeho zákonníka) ešte tri mesiace od omeškania so zaplatením splátky, ale premlčacia doba sa začína počítať odo dňa zročnosti tejto omeškanej splátky (§ 103 druhá veta Občianskeho zákonníka). Je pravdou, že tým zákonodarca de facto skrátil premlčaciu dobu pre takýto prípad o tri mesiace (keďže prvé tri mesiace omeškania dlžníka so splátkou dodávateľ nemôže ešte zosplatniť dlh, lebo by porušil ustanovenie § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka), avšak vo všeobecnosti dĺžka premlčacej doby nie je v právnom poriadku jednotná; je právom zákonodarcu stanoviť pre jednotlivé prípady premlčaciu dobu odlišne (napr. pri právach z prepravy je zákonom stanovená len jednoročná premlčacia doba) za predpokladu, že takto ustanovená premlčacia doba je dostatočná na uplatnenie práv, teda že takýmto stanovením premlčacej doby nedôjde k znemožneniu resp. podstatnému sťaženiu možnosti veriteľa uplatňovať svoje práva. V tomto prípade podľa názoru odvolacieho súdu je premlčacia doba v trvaní (de facto) dva a trištvrte roka dostatočná na to, aby veriteľ uplatnil svoj nárok na plnenie celého predčasne zosplatneného dlhu na súde.

11. Právny názor, ktorý prezentoval súd prvej inštancie a ktorý zastáva aj žalobca, t. j. že premlčacia doba v prípade spotrebiteľských zmlúv u predčasne zosplatneného dlhu začína plynúť až po troch mesiacoch od splatnosti splátky, nemá oporu v zákone a je v priamom rozpore s citovaným ustanovením § 103 druhá veta Občianskeho zákonníka. Súdby síce pri aplikácii zákona môžu (a musia) interpretovať zákon tak, aby to bolo v súlade s všeobecnými princípmi spravodlivosti, avšak taký výklad zákona, ktorý je v priamom rozpore s jeho znením (contra legem) je v právnom štáte neprípustný. Okrem toho, ako vyplýva z vyššie uvedeného, v tomto prípade ani nie je potrebné zákonné ustanovenie nejakým spôsobom „korigovať“, keďže citované ustanovenie síce znamená de facto skrátenie všeobecnej trojročnej premlčacej doby o tri mesiace, k tomuto skráteniu však nedochádza v dôsledku súdnej modifikácie zákonného ustanovenia, ale v dôsledku jasného znenia textu samotného ustanovenia, ktoré nepredstavuje narušenie princípu právnej istoty veriteľa (keďže ustanovenie § 103 druhej vety Občianskeho zákonníka jednoducho nepripúšťa iný výklad, toto ustanovenie bolo veriteľovi už od začiatku známe a dávalo mu dostatočný časový priestor na uplatnenie svojho nároku na súde).

12. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie síce správne zistil skutkový stav, avšak vec nesprávne právne posúdil. Preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. zmeniť. Keďže trojročná premlčacia doba v tomto prípade začala plynúť od dátumu splatnosti splátky, pre ktorú bol dlh predčasne zosplatnený, t. j. od 25.3.2015 a uplynula dňa 24.3.2018, pričom žaloba bola podaná na súde prvej inštancie dňa 15.6.2018, odvolací súd považoval nárok žalobcu za premlčaný. Preto bolo potrebné žalobu v celom rozsahu zamietnuť.

13. O trovách konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovení § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 396 ods. 1, ods. 2 CSP. Vo veci samej bol plne úspešný žalovaný, preto mu odvolací súd priznal proti neúspešnému žalobcovi nárok na náhradu trov konania (ktoré zahŕňajú účelne vynaložené trovy konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania) v celom rozsahu. O výške tejto náhrady trov rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku (§ 262 ods. 2 CSP).

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).